

København, den 13. september 2012

J.nr. 2010-03-0817/JSC/JML
8. advokatreds

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har X klaget over advokat A.

Sagens tema:

X har klaget over advokat A's salær på 60.000 kr. ekskl. moms.

X har endvidere klaget over, at advokat A har tilsidesat god advokatskik dels ved at have henvendt sig til X for at få foreningen til at iværksætte en retssag, og dels ved at have opgjort sit samlede krav til 148.612,05 kr., inklusive sit eget salær på 75.000 kr. inkl. moms, hvoraf foreningen skulle betale 68.612,05 kr., selvom advokaten havde bekræftet over for foreningen, at denne, hvis sagen blev tabt, højst skulle betale forsikringens selvrisiko.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 26. juli 2010.

Sagsfremstilling:

(...) Kommune bestemte i april 2007 vedrørende de fodboldbaner, som kommunen i medfør af folkeoplysningsloven stillede til rådighed for lokale foreninger, at kommunen fremover (kun) ville udlevere maling til opkridtning af banerne, mens foreningerne selv skulle stå for opkridtningen. Før havde det i den tidligere (...) Kommune været kommunen,

der stod for opkridtningen, herunder i X, mens det i de andre tidligere kommuner i området havde været foreningerne, der selv forestod det. Lovligheden af at pålægge foreningerne selv at stå for opkridtningen og omkostningerne i den forbindelse afhang af en fortolkning af folkeoplysningsloven, især § 22.

Både (...) Kommune og X rettede henvendelse om spørgsmålet til Statsforvaltningen, som – uanset en modstridende udtalelse fra Undervisningsministeriet – ikke fandt, at (...) Kommunes beslutning var ulovlig.

Spørgsmålet var af betydning for andre idrætsforeninger, og advokat A, som var formand for en nabofodboldklub, tog kontakt til Z, som var formand for X. X overvejede at indbringe forvaltningens afgørelse for domstolene, og advokat A og Z aftalte, at advokat A skulle undersøge mulighederne for at få retshjælpsdækning i kraft af en kollektiv forsikring, der var tegnet af U.

I brev af 12. januar 2009 til advokat A bekræftede forsikringsselskabet Y, at der var retshjælpsdækning til sagen. Man gjorde opmærksom på, at forsikringssummen var 75.000 kr., og at selvriskoen var 5.000 kr.

I e-mail af 16. januar 2009 til Z, videresendte advokat A forsikringsselskabets dækningstilsagn og anmodede om indbetaling af selvriskoen på 5.000 kr.

I e-mail af 18. januar 2009 bl.a. spurgte Z advokat A, om de 5.000 kr. var det beløb, som sagen ville koste X.

I e-mail ligeledes af 18. januar 2009 til Z svarede advokat A:

"Forsikringen dækker alle omkostninger ved sagen, herunder retsafgift, honorar til mig og evt. omkostninger til kommunen (hvis sagen tabes).

Hvis sagen tabes, kan de samlede omkostninger ved sagen komme til at overstige 50.000 kr., men beløbet bliver næppe meget mere.

Jeres selvrisiko er 10 % - dog mindst 5.000 kr."

Z oplyser, at han gentagne gange bad advokat A bekræfte, at X's omkostninger højst kunne andrage forsikringens selvrisiko, og at advokat A udover ved sin mail af 18. januar 2009 også mundtligt bekræftede dette. Advokat A afviser omvendt, at Z gentagne gange har bedt om bekræftelse på, at foreningens omkostninger højst kunne andrage selvriskoen, og afviser, at han har bekræftet noget sådant, mundtligt eller skriftligt.

Den 13. februar 2009 indgav advokat A på X's vegne stævning mod (...) Kommune med påstand om, at kommunen skulle tilpligtes at iværksætte og opretholde den fornødne opkridtning af kommunale fodboldbaner ved Jetsmark Stadion uden udgift for X. Kommunen påstod frifindelse.

Sagen blev henvist til Vestre Landsret. U og V indtrådte som biintervenienter for sagsøgeren og Kommunernes Landsforening for sagsøgte.

Ved dom af 2. februar 2010 bestemte Vestre Landsret under dissens, at (...) Kommune skulle frifindes.

Den 15. februar 2010 sendte advokat A faktura vedrørende sagen til Y. Fakturaen lød på i alt 148.612,05 kr. og bestod, udover positive udgifter, af sagsomkostninger til modparten med 60.000 kr. (inkl. moms) og af salær til advokaten med 60.000 kr. ekskl. moms.

Efter fradrag af dækningen fra Y med 75.000 kr. og det indbetalte depositum på 5.000 kr. anmodede advokat A, ligeledes den 15. februar 2010, X om at betale sig restbeløbet på 68.612,05 kr.

Foreningen betalte regningen, men protesterede efterfølgende under henvisning til advokatens tidligere oplysninger om foreningens omkostningsrisiko.

Da advokat A fastholdt sin regning, indbragte X sagen for Advokatnævnet.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Salærklagen

X har påstået, at advokat As salær skal nedsættes til 22.500 kr. inkl. moms (eller 18.000 kr. ekskl. moms) og har til støtte herfor gjort gældende, at dette beløb svarer til, hvis advokat As oplysninger om foreningens omkostningsrisiko havde været korrekte, idet foreningen så maksimalt kunne være kommet til at betale forsikringens selvrisiko på 10% af forsikringsbeløbet på 75.000 kr. , eller 7.500 kr. Disse beløb giver sammenlagt 82.500 kr., hvorfra skal trækkes 60.000 kr. i omkostninger til kommunen, således at der resterer 22.500 kr. til advokatsalær.

Adfærdsklagen

X har påstået, at advokat A har tilsidesat god advokatskik dels ved at have henvendt sig til X for at få foreningen til at iværksætte en retssag, og dels ved at have opgjort sit samlede krav til 148.612,05 kr., inklusive sit eget salær på 75.000 kr. inkl. moms, hvoraf foreningen skulle betale 68.612,05 kr., selvom advokaten havde bekræftet over for foreningen, at denne, hvis sagen blev tabt, højst skulle betale forsikringens selvrisiko.

X har i forbindelse med klagerne yderligere henvist til, at advokat A under hele forløbet havde været orienteret om foreningens budget og økonomiske rammer for sagen. Der lå ingen anerkendelse i, at foreningen i første omgang betalte det afkrævede beløb, som man opfattede som et midlertidigt udlæg. Så snart man blev opmærksom på sagens rette sammenhæng, klagede man til advokat A.

Indklagede:

Salærklagen

Advokat A har påstået godkendelse af salæret og har til støtte herfor anført, at X ved at betale det afkrævede beløb uden indsigelser har anerkendt regningens størrelse.

Hvis dette ikke antages, har salæret på 60.000 kr. ekskl. moms været rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og dermed berettiget. Der er anvendt 45 advokattimer og et betydeligt antal sekretærtimer på sagen, hvilket var nødvendigt på grund af sagens principielle karakter.

Advokaten har ved e-mail af 18. januar 2009 skriftligt forud for sagens anlæg oplyst X om, at retshjælpsforsikringen dækkede sagens omkostninger op til 75.000 kr., og at der var en selvrisiko på mindst 5.000 kr. Endvidere havde han oplyst, at de samlede omkostninger for X, hvis sagen blev tabt ("worst case" scenarie), måtte forventes at blive i niveauet 50.000 kr. Der er således udtrykkeligt gjort opmærksom på, at der måtte forventes omkostninger ud over dækningssummen på 75.000 kr., svarende til i alt 125.000 kr. i omkostninger. Ved angivelse af, at "beløbet bliver næppe meget mere", er det indikeret, at beløbet på 50.000 kr. ikke er en absolut grænse, men kan blive større. Forskellen på 23.612 kr. mellem det oprindelige estimat på 50.000 kr. og den endelige opgørelse på 73.612 kr. overstiger ikke, hvad der måtte forventes.

Adfærdsklagen

Advokat A har påstået frifindelse og har til støtte herfor anført vedrørende klagen over, at han havde taget kontakt til X om at iværksætte en retssag, at den indledende dialog mellem ham og Z var sket i privat regi i As egenskab af formand for nabofodboldklubben, hvilket bl.a. kan ses af, at den indledende e-mailkorrespondance er sendt fra hans private e-mail. Under denne kontakt ønskede X at få Statsforvaltningens afgørelse prøvet ved domstolene, og A fik på den baggrund sagen i opdrag.

Vedrørende klagen over, at advokat A har afkrævet X 148.612,05 kr. med fradrag af forsikringsdækningen, har advokaten henvist til det anførte i forbindelse med salærklagen.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Salærklagen

Advokatnævnet finder ikke, at X ved at betale advokat A dennes krav uden indvendinger har anerkendt kravet. Nævnet lægger i den forbindelse vægt på, at situationen da var uklar, og at foreningen hurtigt reklamerede.

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt. Det opkrævede salær skal ses i forhold til bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført og det med sagen forbundne ansvar.

Advokatnævnet har ingen bemærkninger til advokat A's salær på 60.000 kr. ekskl. moms som sådant, set især i forhold til det anvendte timeforbrug og sagens principielle betydning.

Spørgsmålet er indholdet og betydningen af advokat As oplysninger til X om foreningens omkostningsrisiko. I den forbindelse er det afgørende advokat A's e-mail til Z den 18. januar 2009, idet det med de modstridende forklaringer ikke kan anses for godtgjort, at der har været yderligere mundtlige forsikringer i samme retning.

Ved vurderingen af de forventninger, X berettiget kunne have, når man læste advokat A's mail af 18. januar 2009, tager Advokatnævnet udgangspunkt i, at foreningen (og dens

formand) var ikke-sagkyndige. Advokatnævnet finder på den baggrund ikke, at foreningen burde indse, at ca. 50.000 kr. ikke var en realistisk ramme for de sagsomkostninger, der kunne blive tale om. Den nærmest liggende læsning af e-mailen er da, at foreningen kunne regne med, at forsikringen ville dække alle omkostninger ved sagen, således at dens omkostningsrisiko var begrænset til selvriskoen. Endvidere er advokat A i en sag som denne nærmest til at bære risikoen for, at formuleringen af e-mailen ikke er uklar.

Det opkrævede salær kan på denne baggrund ikke anses for rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet nedsætter i medfør af retsplejelovens § 146, stk. 1, det samlede salær til den maksimale selvrisiko, svarende til 7.500 kr. inkl. moms.

Advokatnævnet pålægger advokat A at betale det for meget modtagne salær tilbage til X inden 4 uger. Ud over salæret skal advokat A betale renter af beløbet. Renten er sædvanlig procesrente; det vil sige Nationalbankens udlånsrente med tillæg af 7 %. Udlånsrenten kan oplyses af pengeinstitutterne. Beløbet skal forrentes fra det tidspunkt, hvor advokat A modtog beløbet som betaling, til det tidspunkt, hvor advokat A betaler beløbet tilbage.

Adfærdsklagen

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Advokatnævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte advokat As forklaring om, at kontakten mellem ham og X startede i privat regi for A, idet denne som formand for en nabofodboldklub havde interesse i tvisten mellem X og (...) Kommune, og at det derfra udviklede sig til, at X anmodede advokat A om at føre retssagen for sig. Advokatnævnet finder ikke, at dette var i strid med god advokatskik og frifinder derfor advokat A i den forbindelse.

Det lægges til grund, at advokat A med sin mail af 18. januar 2009 havde til hensigt at oplyse X om, at foreningen, hvis den tabte retssagen, kunne risikere en regning på ca. 50.000 kr. ud over forsikringens maksimum. På den baggrund finder Advokatnævnet ikke, at advokat A, ved at opkræve det beløb, som han har haft til hensigt at oplyse om, har tilsidesat god advokatskik, og advokat A frifindes derfor.

Herefter bestemmes:

X's andel af salæret nedsættes til 7.500 kr. inkl. moms.

Advokat A frifindes for adfærdsklagen.

På nævnets vegne

Henrik Linde